

***PRIEGLOBSTIS LIETUVOJE
2018 METAIS***

METINĖ ATASKAITA

Vilnius, 2019
ISSN 2351-6763

TURINYS

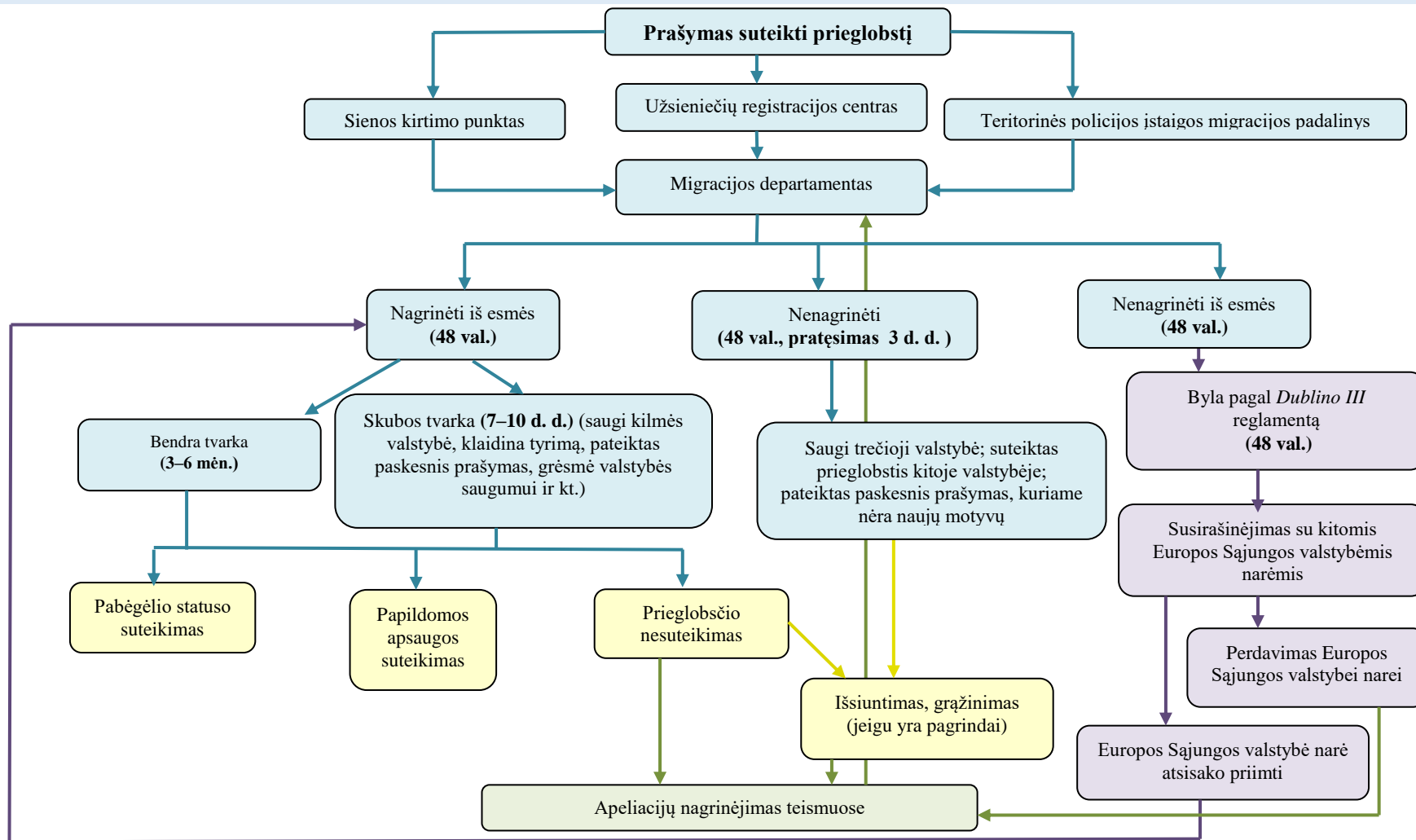
<i>PRIEGLOBSTIS LIETUVOJE</i>	3
<i>PRIEGLOBSČIO SUTEIKIMO PROCEDŪROS SCHEMA</i>	4
<i>PRIEGLOBSČIO PRAŠYMAI</i>	5
<i>SPRENDIMAI</i>	9
<i>DUBLINO III REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS</i>	10
<i>UŽSIENIEČIŲ PERKĖLIMAS Į LIETUVOS RESPUBLIKĄ</i>	13
<i>INFORMACIJOS APIE KILMĖS VALSTYBES SPECIALISTAI</i>	14
<i>PRIEGLOBSČIO PRAŠANTIEMS ARBA JĮ GAVUSIEMS ASMENIMS LIETUVOS RESPUBLIKOJE IŠDUODAMI DOKUMENTAI</i>	15
<i>APIBRĖŽIMAI</i>	16
<i>STATISTIKA</i>	17

PRIEGLLOBSTIS LIETUVOJE

Jau daugiau kaip 20 metų Lietuvos Respublikoje įgyvendinamos prieglobsčio procedūros, ne kartą buvo keičiamos ir tobulinamos, kartu keičiant ir prieglobsčio prašytojų priėmimo Lietuvoje sąlygas bei prašymų suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje nagrinėjimo tvarką. Nuo prieglobsčio procedūrų įgyvendinimo pradžios Lietuvoje prašymus suteikti prieglobstį pateikė virš 6200 asmenų, iš jų virš 800 asmenų buvo suteiktas pabėgėlio statusas, o nuo 2004 m. virš 500 asmenų, negalinčių grįžti į savo kilmės valstybes dėl karinių konfliktų ir žmogaus teisių pažeidimų, Lietuvoje suteikta tarptautinė apsauga, įtvirtinta Europos Sąjungos teisėje – papildoma apsauga. Lietuvoje su pabėgėliais dirba ir jų problemas sprendžia keletas valstybinių, nevyriausybių ir tarptautinių organizacijų. Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) yra Lietuvos Respublikos institucija, nuo 1997 m. nagrinėjanti prašymus suteikti prieglobstį ir sprendžianti prieglobsčio klausimus. Šie klausimai sprendžiami bendradarbiaujant su kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis bei Europos Sąjungos valstybių narių ir užsienio valstybių kompetentingomis institucijomis, kurių veikla susijusi su prieglobsčio suteikimu. Siekiant, kad kuriama pabėgėlių apsaugos sistema Lietuvoje gerai funkcionuotų, glaudžiai bendradarbiaujama su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdyba. Šios valdybos padedama Lietuva nuolat tobulina savo prieglobsčio sistemą: buvo išplėtos individualios prieglobsčio procedūros; įkurtas teisinės pagalbos prieglobsčio prašytojams mechanizmas; parengti prieglobsčio srities specialistai ir pradėtas paramos teikimas prieglobstį gavusių asmenų integracijai. Nuo 2011 m. Migracijos departamentas dalyvauja Europos prieglobsčio paramos biuro veikloje. Šiai institucijai pavesta sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms tarpusavyje keisti informacija bei patirtimi, skelbti tyrimų rezultatus ir plėtoti už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą atsakingų institucijų praktinį bendradarbiavimą. Nuo 2015 m. Migracijos departamentas yra atsakingas už prieglobsčio prašytojų perkėlimo iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių praktinį įgyvendinimą.

Migracijos departamento Prieglobsčio skyriaus valstybės tarnautojai aktyviai dalyvauja ne tik įgyvendinant prieglobsčio procedūras, bet taip pat prieglobsčio teisėkūros procesuose tiek Lietuvos, tiek Europos Sąjungos lygiu, atstovaudami Lietuvos valstybės interesams ir užtikrindami žmogaus teisių apsaugos principų laikymąsi pagal tarptautinius standartus. Šiuo metu Migracijos departamento veikla apima visos prieglobsčio procedūros pagrindines sudedamąsias dalis: pradedant pirminiais sprendimais, susijusiais su prieglobsčio prašytojų priėmimu (išskyrus sveikatos apsaugos paslaugų bei socialinių garantijų teikimą), baigiant teismų procedūromis. Migracijos departamente yra nacionalinio kontaktinio asmens darbo vieta, skirta koordinuoti veiklą, susijusią su Europos prieglobsčio paramos biuru.

PRIEGLOBSČIO SUTEIKIMO PROCEDŪROS SCHEMA

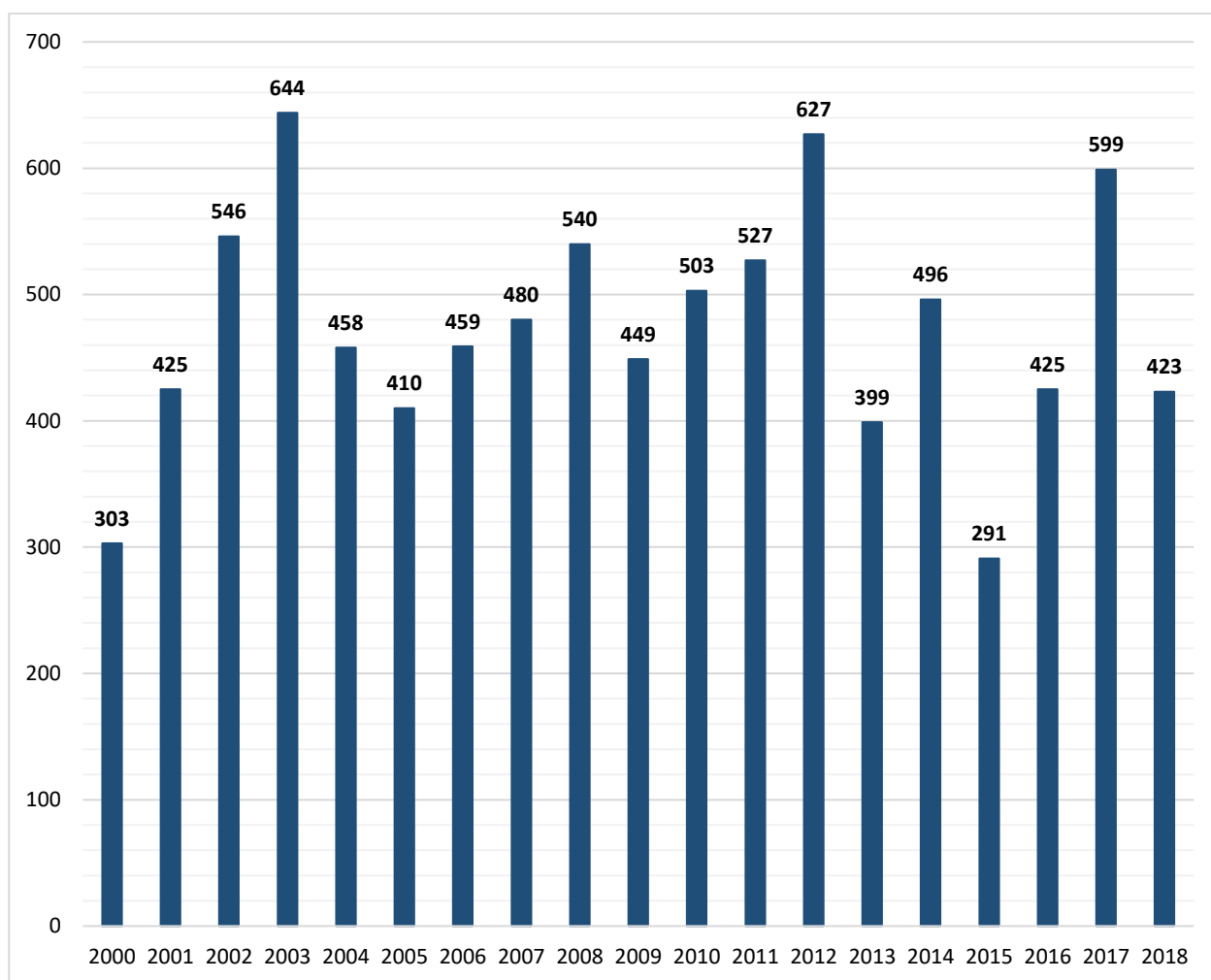

procedūros veiksmai, sprendimai, kuriais prieglobsčio prašymas nėra nagrinėjamas iš esmės arba yra *Dublino III* reglamento taikymas
 galutiniai Migracijos departamento sprendimai
 teismų procedūros (Vilniaus apygardos administracinis teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas)

PRIEGLOBSČIO PRAŠYMAI

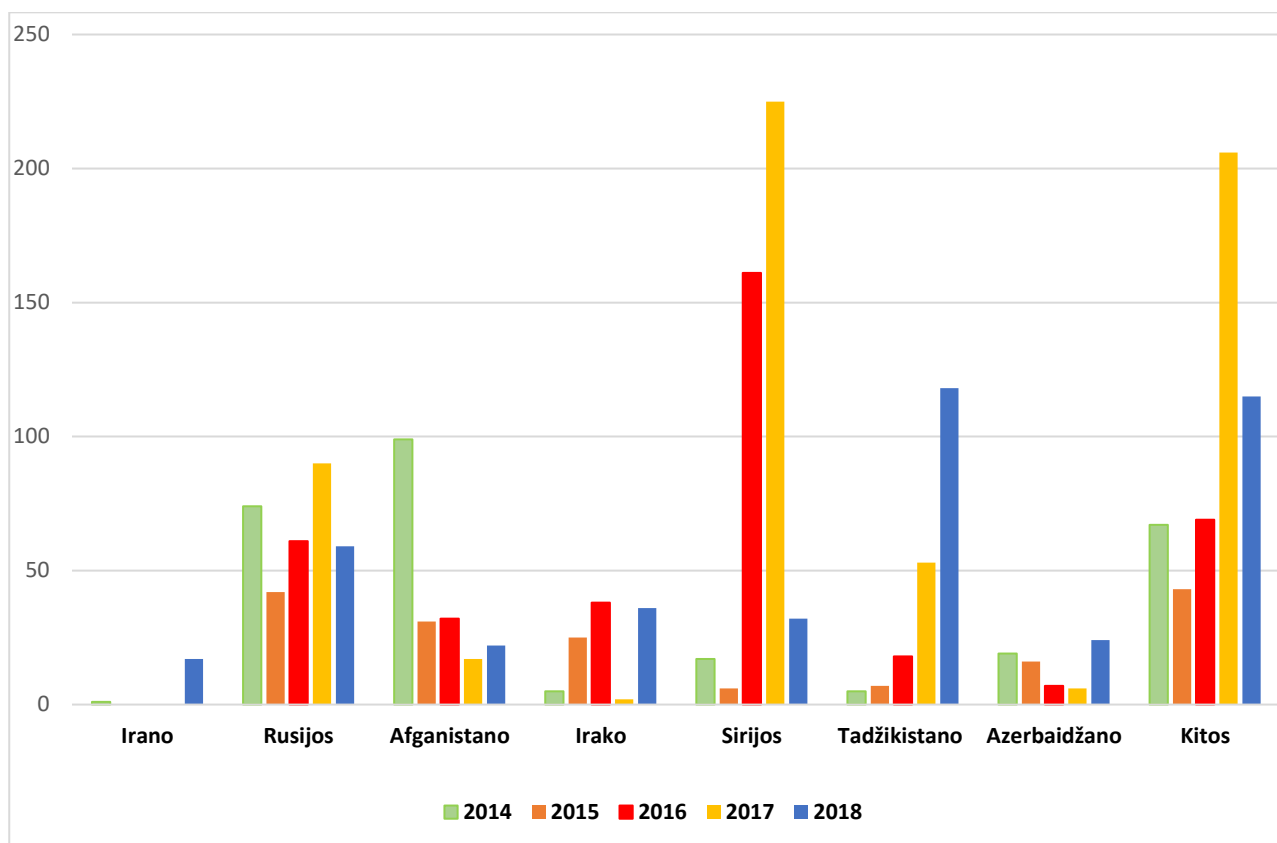
2018 m. buvo gauti 25 valstybės piliečių ir asmenų be pilietybės 423 prašymai suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. Taip pat buvo gauta 17 prašymų pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje tų asmenų, kuriems yra suteikta papildoma apsauga. Nagrinėjant tokių asmenų prašymus turi būti įvertinta, ar toks užsienietis tebeatitinka sąlygas, kurios nustatytos leidimui laikinai gyventi gauti įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 9 punkte, t. y. įvertinta, ar priežastys, dėl kurių jam buvo suteikta papildoma apsauga, nėra išnykusios.

Prašymą suteikti prieglobstį užsieniečiai gali pateikti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) padaliniams, miesto, rajono teritorinėms policijos įstaigoms arba Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centrui (toliau – Užsieniečių registracijos centras). 2018 m. daugiausia prašymų suteikti prieglobstį – net 308 (73 proc.), buvo pateikta VSAT padaliniams, 49 prašymai (11 proc.) – Užsieniečių registracijos centrui ir 66 (16 proc.) – miesto, rajono teritorinėms policijos įstaigoms. Didžiausia dalis VSAT pateiktų prieglobsčio prašymų tenka Vilniaus oro uosto pasienio kontrolės punktui – 53 proc. visų VSAT pateiktų prašymų. Tai sietina su perkeliamaisiais asmenimis iš Turkijos, kadangi jie visi atskraidinami lėktuvais bei užsieniečių perdavimu Lietuvos Respublikai pagal Dublino III reglamentą. Daugiausia prašymų suteikti prieglobstį, pateiktų miesto, rajono teritorinėms policijos įstaigoms, buvo pateikta Vilniaus apskrities VPK Migracijos valdybai.

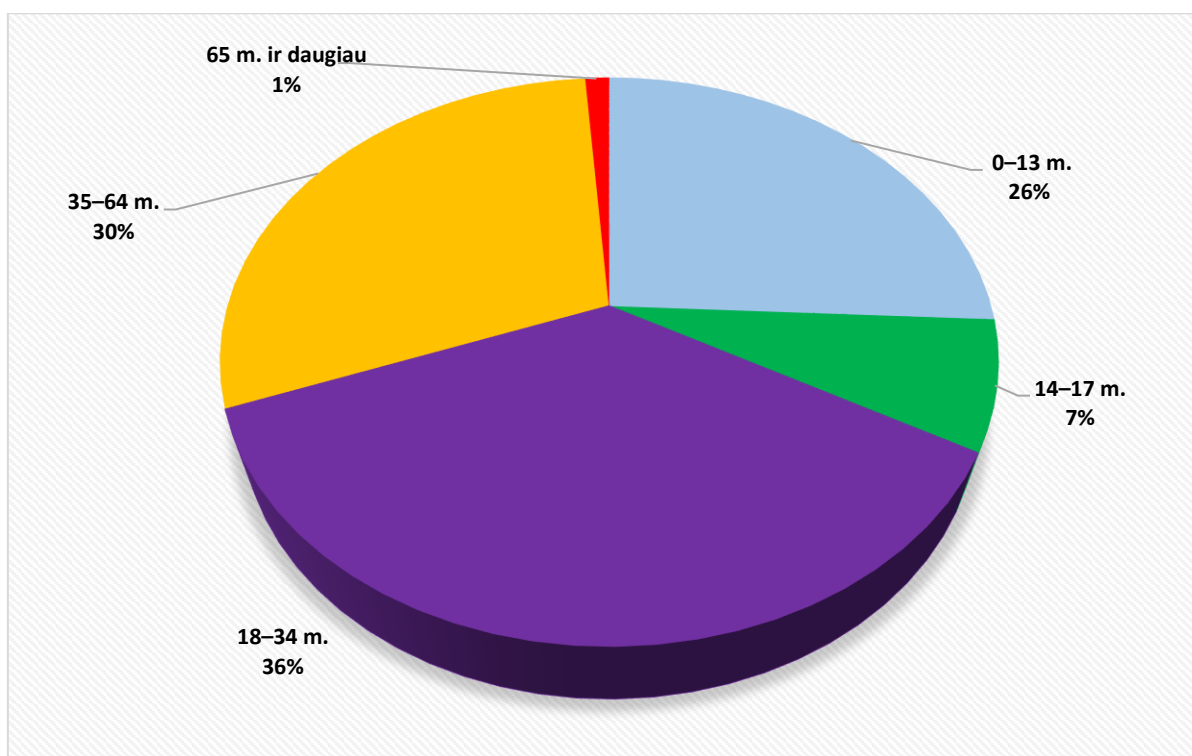
1 pav. 2000–2018 m. pateikti prašymai suteikti prieglobstį

2018 m. didžiausią prašymų suteikti prieglobstį skaičių sudarė Tadžikistano piliečiai, pateikę 118 prašymų, ir lyginant su 2017 m., kai buvo pateikti 53 prašymai, jų skaičius išaugo daugiau negu dvigubai. 2017 m. didžiausią prieglobsčio prašytojų grupę sudarė Sirijos piliečiai, pateikę 225 prašymus iš 599 (38 proc.), 2018 m. tokių prašymų tebuvo 34 arba 8 proc. visų prieglobsčio prašytojų tarpe. Toks ryškus skaičiaus sumažėjimas sietinas su tuo, kad nuo 2016 m. Lietuvos Respublika, siekdama prisidėti prie solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo tarp Europos Sąjungos valstybių narių principo užtikrinimo ir palengvinti našta Europos Sąjungos valstybėms narėms, susiduriančioms su dideliais atvykstančių užsieniečių srautais, taip pat prisidėti prie užsieniečių, kuriems reikia prieglobsčio, perkėlimo į Europos Sąjungą iš trečiųjų šalių, pradėjo intensyviai įgyvendinti perkėlimo projektus (plačiau apie užsieniečių perkėlimą – 13 psl.), o 2018 m. perkėlimo veiksmai buvo vykdomi minimaliai. Nagrinėjant prieglobsčio prašytojų kilmės valstybių kaitą, galima pastebėti tai, kad 2010–2013 m. didžiausią prieglobsčio prašytojų dalį sudarydavo Gruzijos piliečiai, 2015 m. – Ukrainos piliečiai, 2016–2017 m. – Sirijos piliečiai, 2018 m. – Tadžikistano piliečiai, tačiau taip pat padidėjo prieglobsčio prašytojų iš Azerbaidžano, Irano, Irako, Turkijos skaičius. Ši kaita sietina su politinės bei ekonominės situacijos šiose valstybėse pokyčiais.

2 pav. 2014–2018 m. pateiktų prašymų suteikti prieglobstį pasiskirstymas pagal pilietybę

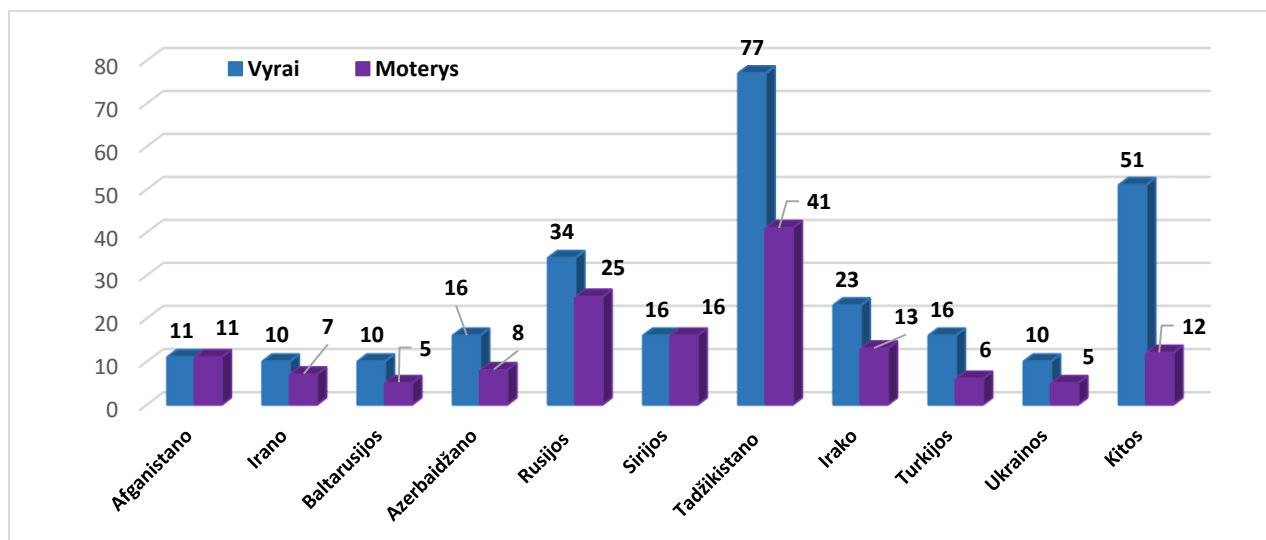
Iš prieglobsčio prašytojų pasiskirstymo pagal amžiaus grupes matyti, kad daugiausia jų 2018 m., kaip ir ankstesniais metais, sudarė jauni žmonės – asmenys nuo 18 iki 34 metų (36 proc.). Antra pagal dydį prieglobsčio prašytojų grupė – asmenys nuo 35 iki 64 metų (30 proc.), trečia – vaikai iki 13 metų (26 proc.). 2018 m. prieglobsčio prašymus pateikė tik 5 vyresni nei 65 metų asmenys.

3 pav. Užsieniečių, 2018 m. pateikusių prašymus suteikti prieglobstį, pasiskirstymas pagal amžiaus grupes.

2018 m. tarp 140 vaikų iki 18 metų, prašiusių suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, buvo 2 nelydimi nepilnamečiai (jaunuoliai) iš Vietnamo ir Gambijos. Jų prašymai sudarė 1,4 proc. visų prašymų suteikti prieglobstį Lietuvoje, pateiktų vaikų iki 18 metų, ir 0,5 proc. iš visų prieglobsčio prašymų, pateiktų 2018 m. Nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų skaičius nuo 2012 m. išlieka stabiliai nedidelis – po 1 prašymą buvo gauta 2017 ir 2016 m.; 2015 m. – 3; 2014 m. – 5; 2013 m. – 2.

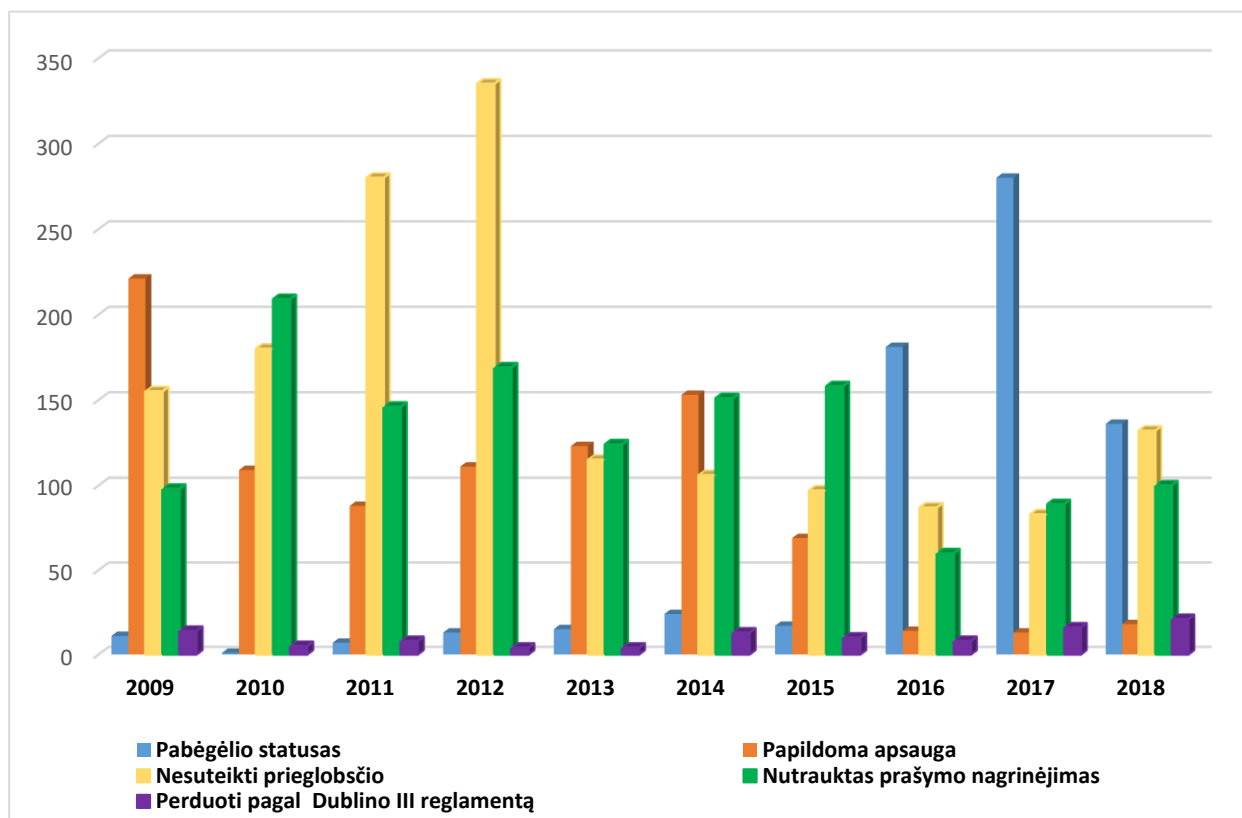
Kaip ir ankstesniais metais, 2018 m. išliko tendencija, kad daugiau prieglobsčio prašymų pateikia vyrai nei moterys: vyrai sudarė 65 proc. visų suaugusių prieglobsčio prašytojų 2018 m. Be to, 37 proc. visų vyrų, pateikusių prieglobsčio prašymus, buvo vyrai nuo 18 iki 34 metų, antra pagal dydį prieglobsčio prašytojų vyrų grupė – nuo 35 iki 64 metų (33 proc.), o kitos amžiaus grupės sudarė gerokai mažesnę prieglobsčio prašytojų dalį. Panašus pasiskirstymas tarp amžiaus grupių yra stebimas ir tarp prieglobsčio prašytojų moterų – daugiausia prieglobsčio prašytojų yra 18–34 m. moterys (35 proc.), tačiau nuo jų nedaug atsilieka 0–13 m. amžiaus grupė, sudaranti 33 proc. moterų prieglobsčio prašytojų. Įdomu tai, kad Lietuvos Respublikoje 2018 m. nebuvo nė vienos valstybės, iš kurios moterų prieglobsčio prašytojų būtų buvę daugiau nei vyrų, tik Sirijos ir Afganistano piliečių prieglobsčio prašytojų vyrų ir moterų skaičius buvo lygus.

4 pav. Užsieniečių, 2018 m. pateikusių prašymus suteikti prieglobstį, pasiskirstymas pagal pilietybę ir lytį.

SPRENDIMAI

2018 m. buvo priimti 408 sprendimai dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo (nesuteikimo). Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2016 m., yra kardinaliai pasikeitęs priimamų sprendimų pasiskirstymas pagal rūšis: iki 2016 m. daugelį metų pagrindinė Lietuvoje suteikiama prieglobsčio forma buvo papildoma apsauga, o pabėgėlio statusas būdavo suteikiamas daug mažesnei prieglobsčio prašytojų grupei, tačiau nuo 2016 m. ši pusiausvyra persiskirstė ir 2018 m. pabėgėlio statusas buvo suteiktas 136 asmenims (2017 m. – 280, 2016 m. – 181, 2015 m. – 17), o papildoma apsauga – 18 asmenų (2017 m. – 13, 2016 m. – 14, 2015 m. – 69) (5 pav.).

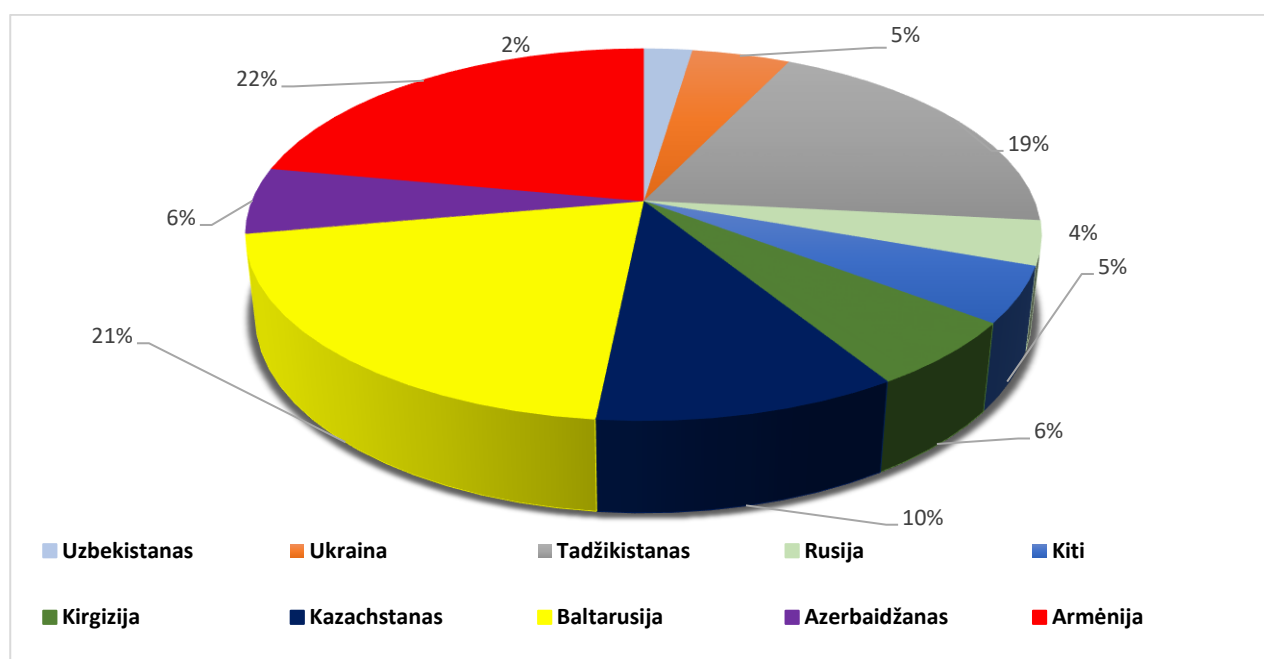
5 pav. 2009–2018 m. Migracijos departamento priimtų sprendimų pasiskirstymas pagal rūšį

2017 m. rekordiškaai dideliame prieglobsčio prašytojų skaičiui – 280 asmenų (2010 m. – tik 1 sprendimas, 2011 m. – 7, 2012 m. – 13, 2013 m. – 15, 2014 m. – 24, 2015 m. – 17, 2016 - 181) – buvo suteiktas pabėgėlio statusas, 2018 m. pabėgėlio statusas buvo suteiktas 136 asmenims. Toks ženklus pabėgėlio statuso suteikimo padidėjimas 2017 m. ir sumažėjimas 2018 m. sietinas su tuo, kad 2017 m. didelė dalis prieglobsčio prašytojų buvo Sirijos piliečiai, atvykę į Lietuvos Respubliką vykdant perkėlimo procedūras. 2018 m. pabėgėlio statusas buvo suteiktas 73 Sirijos piliečiams, 28 Tadžikistano, 18 – Rusijos Federacijos bei 13 Turkijos piliečių.

Gausiausia asmenų, kuriems 2018 m. buvo suteikta papildoma apsauga, grupė – Afganistano piliečiai (7 asmenys).

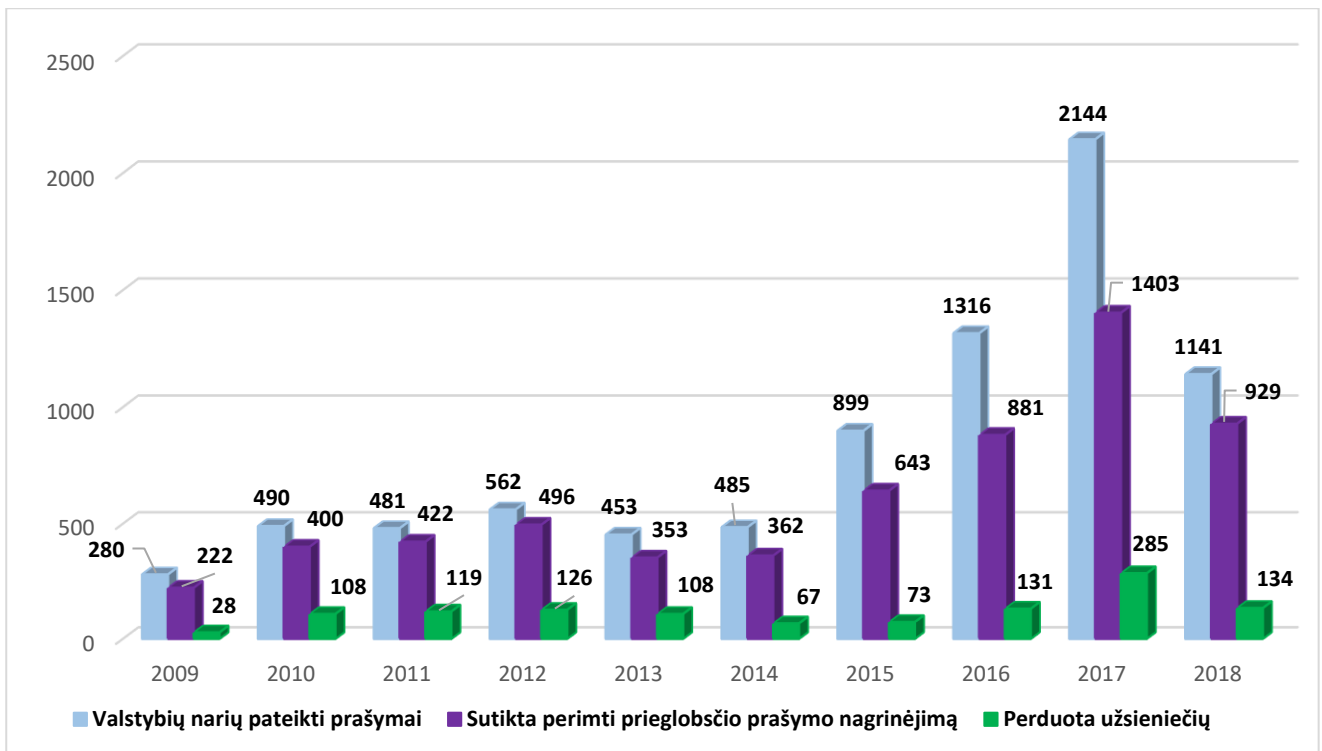
DUBLINO III REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS

2018 m. Europos Sąjungos valstybės narės Lietuvos Respublikai pateikė 1141 prašymą. Šių prašymų skaičius iki 2017 m. sistemingai didėjo kiekvienais metais, tačiau 2018 m. šis skaičius sumažėjo. Tikėtina, kad skaičiaus mažėjimas gali būti sietinas su didesne Lietuvos Respublikos vizų išdavimo kontrole. Dauguma prašymų (929) buvo patenkinta, 201 atvejų buvo atsisakyta prisiimti atsakomybę. Daugiausia Lietuvos prašyta prisiimti atsakomybę už Armėnijos piliečių prieglobsčio prašymų nagrinėjimą (22 proc. visų pateiktų prašymų), Baltarusijos (21 proc.), Tadžikistano (19 proc.), Kazachstano (10 proc.) (žr. 7 pav.). Daugiausia prašymų prisiimti atsakomybę buvo pateikta remiantis Dublino III reglamento 12 straipsniu, pagal kurį, jei prašytojas turi galiojantį teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, vizą, tai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą yra atsakinga tą dokumentą ar vizą išdavusi valstybė narė.

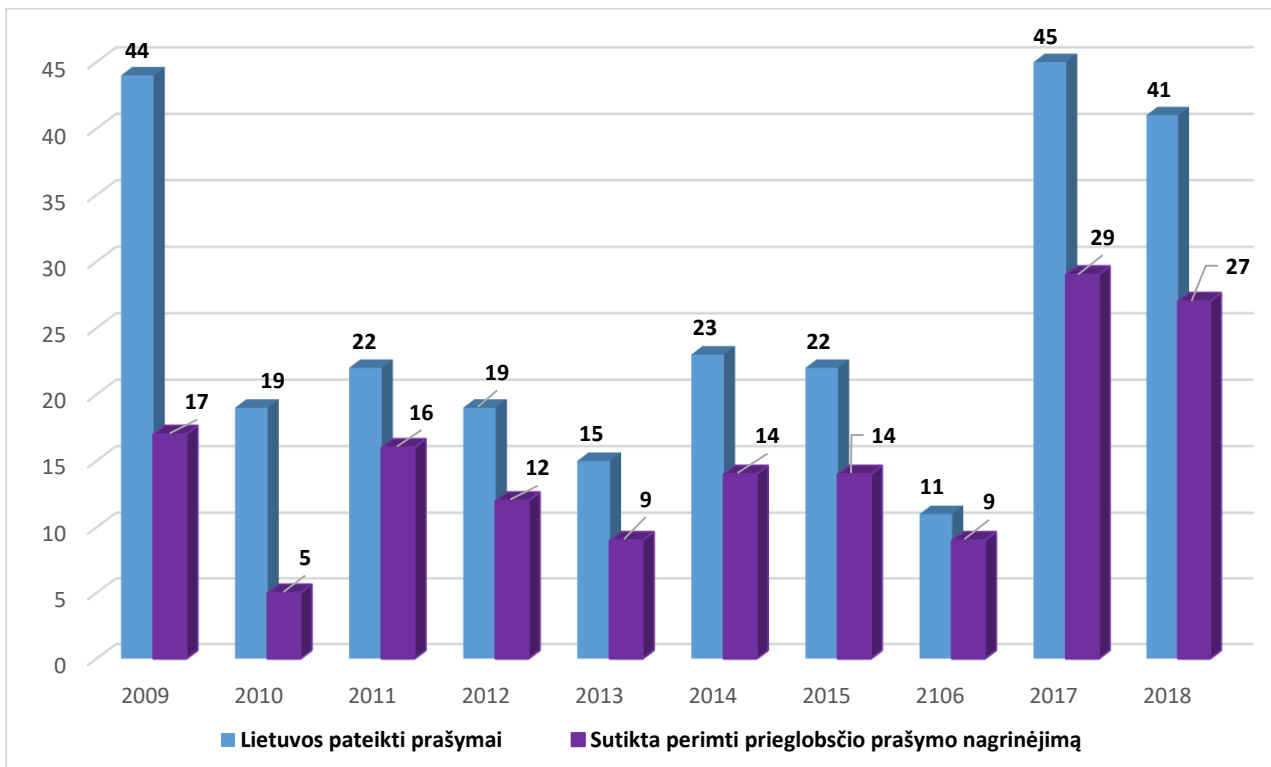
7 pav. 2018 m. Migracijos departamente gautų prašymų prisiimti atsakomybę už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą pasiskirstymas pagal užsieniečių kilmės valstybes

2018 m. Lietuvai daugiausia prašymų prisiimti atsakomybę pateikė Vokietija (470), antroje vietoje – Prancūzija (180), trečioje vietoje pagal pateiktų prašymų skaičių yra Švedija (156). Daugiausia prieglobsčio prašytojų į Lietuvą perdavė Vokietija (92), Švedija (13), bei Šveicarija ir Danija (po 7).

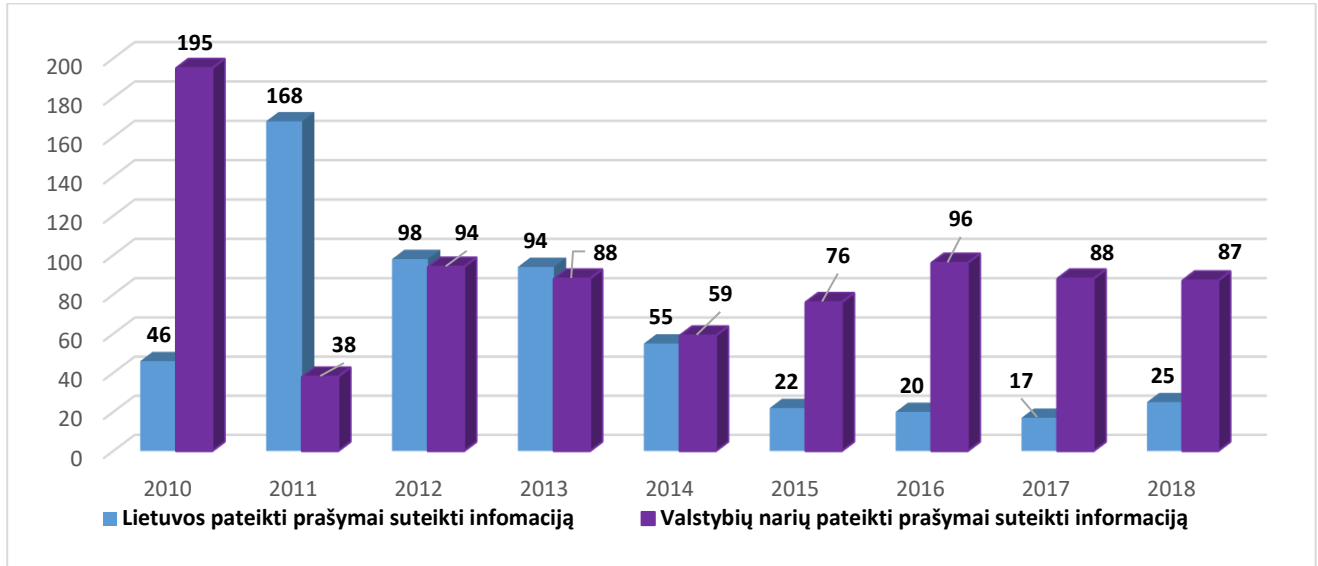
8 pav. 2009–2018 m. Dublino III reglamento įgyvendinimas (pagal kitų valstybių paklausimus)

2018 m. Lietuva 41 kartą kreipėsi į kitas valstybes nares su prašymais pripažinti atsakomybę už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą. 27 atvejais buvo sutikta pripažinti atsakomybę (žr. 9 pav.), o 20 prieglobsčio prašytojų buvo perduota į atsakingą valstybę narę.

9 pav. 2009–2018 m. Dublino III reglamento įgyvendinimas (pagal Lietuvos Respublikos paklausimus)

2018 m. Lietuva gavo 87 valstybių narių prašymus pateikti informaciją apie prieglobsčio prašytojus pagal Dublino III reglamento 34 straipsnį. Daugiausia tokių prašymų pateikė Vokietija (41) ir Švedija (15). Lietuva pateikė 25 informacinius paklausimus valstybėms narėms, daugiausia, 11 paklausimų, buvo pateikta Vokietija, 3 - Švedijai (žr. 10 pav.).

10 pav. 2010–2018 m. gauti ir išsiųsti prašymai pateikti informaciją pagal Dublino III reglamentą

UŽSIENIEČIŲ PERKĖLIMAS Į LIETUVOS RESPUBLIKĄ

Nuo 2014 m. Europa susiduria su didžiausia pabėgėlių krize po Antrojo pasaulinio karo. Ginkluoti konfliktai, persekiojimas, žmogaus teisių pažeidimai, skurdas privertė apie 60 mln. žmonių pasaulyje ieškoti saugesnės vietos gyvenimui. Pabėgėlių srautai tapo tikru iššūkiu išorines sienas saugančių Europos Sąjungos valstybių prieglobsčio sistemoms. Reaguodama į šį reiškinį Europos Taryba, Europos Komisijai pasiūlius ir Europos Parlamentui pritarus, ėmėsi priemonių, skirtų perkelti dalį prieglobsčio prašytojų iš kelių didžiausių naštą patiriančių valstybių narių – Italijos ir Graikijos – į kitas valstybes. 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimu (ES) 2015/1523 ir 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimu (ES) 2015/1601 Italijos ir Graikijos labai buvo nustatytos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje. Valstybės narės sutiko pasidalinti prieglobsčio prašymų nagrinėjimo našta, ir 2015 m. lapkričio mėn. pirmoji grupė trečiųjų šalių piliečių iš Graikijos buvo perkelta į Liuksemburgą.

Lietuvos Respublika, dalyvaudama stiprinant vidaus solidarumą bei atsakomybę, įsipareigodama teikti pagalbą nepaprastosios padėties atveju valstybėms narėms, kurios susiduria su nelegalios migracijos problema, ir siekdama padėti toms valstybėms narėms, į kurias atvyksta daugiausia pabėgėlių ir tarptautinės apsaugos prašytojų, 2015 m. pradėjo vykdyti užsieniečių perkėlimus į Lietuvos Respubliką. Vadovaujantis 2015 m. birželio 22d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr. 628 „Dėl užsieniečių perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją“, iki 2019 m. spalio 31 d. į Lietuvos Respubliką turėtų būti perkelti 1077 užsieniečiai.

Vykdamas šį Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimą, pirmieji užsieniečiai į Lietuvos Respubliką atvyko 2015 m. gruodžio mėn. iš Atėnų, Graikijos Respublikos. Tai buvo 4 asmenų prieglobsčio prašytojų, irakiečių, šeima. 2016 m. Lietuvos Respublika iš Turkijos Respublikos perkėlė 25 asmenis ir 181 asmenį iš Graikijos Respublikos. Didžioji dalis perkeltųjų užsieniečių – Sirijos piliečiai (166 asmenys), likę – Irako piliečiai (30 asmenys) bei asmenys be pilietybės, iki išvykimo gyvenę Sirijoje (9 asmenys). 2017 m. užsieniečių perkėlimo procedūros buvo ir toliau intensyviai vykdomos - 2017 m. Lietuvos Respublika iš Turkijos Respublikos perkėlė 59 asmenis ir 191 asmenį iš Graikijos Respublikos ir Italijos. Didžioji dalis perkeltųjų užsieniečių – Sirijos piliečiai (223 asmenys), likę – Eritrėjos piliečiai (28 asmenys) bei asmenys be pilietybės, iki išvykimo gyvenę Sirijoje (7 asmenys). 2018 m. perkėlimo procedūros buvo tęsiamos nebe taip intensyviai kaip 2017 m. – buvo perkelta 18 Sirijos piliečių iš Turkijos. Lietuva iki 2019 m. pradžios iš Italijos, Graikijos ir Turkijos yra perkėlus 486 asmenis: Sirijos, Irako, Eritrėjos piliečius bei asmenis be pilietybės.

INFORMACIJOS APIE KILMĖS VALSTYBES SPECIALISTAI

Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Prieglobsčio skyriuje dirba specialistai, atsakingi už informaciją apie prieglobsčio prašytojų kilmės valstybes (angl. country of origin information, COI). Informacija apie kilmės valstybes arba COI (santrumpa anglų kalba), kaip įprastai ji yra vadinama, yra neatsiejama prieglobsčio procedūros dalis. Be jos būtų sunku nustatyti tarptautinės apsaugos poreikį, kadangi prieglobsčio prašytojai, įrodinėdami persekiojimo/rimtos žalos grėsmę savo atžvilgiu, dažnai negali pateikti jokių įrodymų išskyrus išsamų pasakojimą apie tai, ką patyrė savo šalyje. Čia ir prireikia objektyvios informacijos apie prieglobsčio prašytojo kilmės valstybėje esančią politinę, saugumo, žmogaus teisių ir laisvių bei humanitarinę padėtį. Taigi, informacija apie kilmės valstybes yra kontekstas, padedantis vertinti užsieniečio paaiškinimus dėl prieglobsčio prašymo pateikimo motyvų: COI padeda nustatyti, ar prašytojas nemeluoja, ar jo baimė būti persekiojimu dėl 1951 m. Ženevos Konvencijoje numatytų priežasčių ar patirti kitokią rimtą žalą kilmės valstybėje yra tikrai pagrįsta, ar saugu būtų prieglobsčio negavusį asmenį grąžinti namo ar į tą šalį, iš kurios jis atvyko į Lietuvos Respubliką.

Kurį laiką skyriuje dirbo tik vienas COI specialistas, tačiau 2018 m. darbą pradėjo ir antrasis. Abu specialistai yra baigę specialius Europos prieglobsčio paramos biuro mokymus ir gavę jų kvalifikaciją liudijančius pažymėjimus. Pagausėjusios COI specialistų gretos palengvina bylas nagrinėjantiems specialistams darbą, nes dabar pastariesiems rečiau tenka patiems ieškoti reikiamos informacijos apie šalį jų nagrinėjamoje vienoje ar kitoje prieglobsčio byloje. Pildydami specialią paklausimų formą jie siunčia savo klausimus COI specialistui. Klausimų formulavimas, atliekamas informacinis tyrimas ir informacijos pateikimas vyksta vadovaujantis nustatytais standartais. Tie standartai išdėstyti 2008 m. išleistose Bendrosiose Europos Sąjungos informacijos apie kilmės šalis apdorojimo gairėse ir Europos prieglobsčio paramos biuro COI ataskaitų rašymo metodikoje, kuriomis vadovaujantis COI specialistui pateikiami klausimai turi būti nešališki, susiję su bylos esme, o informacija surinkta iš patikimų šaltinių, tiesiogiai susijusi su bylos esme (aktuali), objektyvi (faktinė), neutrali (netenkinanti niekieno lūkesčių dėl bylos baigties), tiksli ir naujausia (patikrinta mažiausiai dviem šaltiniais) bei atsekama per pateikiamas nuorodas į šaltinius. Informacija COI specialisto parašytose pažymose turi būti išdėstyta logiškai ir aiškiai.

2018 m. Informacinis centras parengė 21 pažymą apie Afganistaną, Tadžikistaną, Iraną, Turkiją, Rusiją, Baltarusiją, Armėniją, Indiją, Iraką, Ukrainą ir kt. Kadangi šalių spektras, su kuriomis tenka dirbti, platus, ir šalys yra skirtingo sudėtingumo, COI specialistai nesispecializuoja pagal valstybes.

COI pažymos yra prieinamos plačiai visuomenei, kadangi jos skelbiamos nacionaliniame informacijos apie kilmės valstybes portale (<https://coi.migracija.lt/>), sukurtame 2011 m. ir atnaujintame 2018 m. pagal Europos fondų finansuotus projektus.

Lietuva, kartu su kitomis ES valstybėmis narėmis, yra įsitraukusi į Europos prieglobsčio paramos biuro, įkurdinto Maltoje, veiklą, susijusią su COI apdorojimu. Bendradarbiaudamos, pagal poreikį, jos kuria bendrus, aukščiausios kokybės COI produktus. Lietuva yra ne kartą prisidėjusi prie Europos Sąjungos COI ataskaitų rašymo. Štai ir 2018 metais kartu su Čekija ir Nyderlandais dalyvauta rašant Europos prieglobsčio paramos biuro ataskaitą apie čečėnų padėtį Rusijos Federacijoje, kurią galima rasti Europos prieglobsčio paramos biuro informacijos apie kilmės valstybes portale.

PRIEGLOBSČIO PRAŠANTIEMS ARBA JŲ GAVUSIEMS ASMENIMS LIETUVOS RESPUBLIKOJE IŠDUODAMI DOKUMENTAI

UŽSIENIEČIO REGISTRACIJOS PAŽYMĖJIMAS

Užsieniečio registracijos pažymėjimas – dokumentas, kuriuo patvirtinama užsieniečio teisė likti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir, jeigu vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka užsieniečio asmens tapatybė yra nustatyta, – šio užsieniečio asmens tapatybė.

LEIDIMAS LAIKINAI GYVENTI IR LEIDIMAS NUOLAT GYVENTI

Šie dokumentai suteikia užsieniečiui teisę laikinai arba nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje.

UŽSIENIEČIO PASAS

Užsieniečio pasas išduodamas užsienio valstybės piliečiui, turinčiam leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, tačiau neturinčiam užsienio valstybės piliečio paso ar jį atitinkančio kelionės dokumento ir dėl objektyvių priežasčių negalinčiam jo gauti iš savo kilmės valstybės kompetentingų įstaigų.

Užsieniečio pasas suteikia teisę užsienio valstybės piliečiui išvykti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų ir grįžti į Lietuvos Respubliką visą šio dokumento galiojimo laiką.

PABĖGĖLIO KELIONĖS DOKUMENTAS

Pabėgėliui, kuris teisėtai yra gavęs leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jo prašymu gali būti išduotas kelionės dokumentas vykti į užsienį.

Kelionės dokumentas suteikia teisę pabėgėliui keliauti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų ir grįžti į Lietuvos Respubliką visą šio dokumento galiojimo laiką.

APIBRĖŽIMAI¹

Dublino III reglamentas nustato valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus.

Kilmės valstybė – valstybė, kurios pilietybę turi užsienietis, o jei užsieniečio pilietybės nustatyti neįmanoma arba jis neturi jokios pilietybės, – valstybė, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji vieta.

Nelydimas nepilnametis prieglobsčio prašytojas – nepilnametis užsienietis, kuris atvyko į Lietuvos Respubliką be tėvų ar kitų teisėtų atstovų arba kuris, atvykęs į Lietuvos Respubliką, liko be jų tol, kol tie asmenys pradeda jį veiksmingai rūpintis.

Pabėgėlio statusas suteikiamas prieglobsčio prašytojui, kuris dėl visiškai pagrįstos baimės būti persekiojamas dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų yra už valstybės, kurios pilietis jis yra, ribų ir negali ar bijo naudotis tos valstybės apsauga arba neturi atitinkamos užsienio valstybės pilietybės, yra už valstybės, kurioje buvo jo nuolatinė gyvenamoji vieta, ribų ir dėl išvardytų priežasčių negali ar bijo į ją grįžti.

Papildoma apsauga suteikiama prieglobsčio prašytojui, kuris yra už savo kilmės valstybės ribų ir negali ten grįžti dėl visiškai pagrįstos baimės, kad jis bus kankinamas, su juo bus žiauriai, nežmoniškai elgiamasi arba bus žeminamas jo orumas ar jis bus tokiu būdu baudžiamas; yra grėsmė, kad jam bus įvykdyta mirties bausmė ar egzekucija; yra rimta ir asmeninė grėsmė jo gyvybei, sveikatai, saugumui ar laisvei dėl beatodairiško smurto veiksmų tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu.

Paskesnis prašymas suteikti prieglobstį – užsieniečio prašymas suteikti prieglobstį, teikiamas po to, kai dėl jo ankstesnio prašymo suteikti prieglobstį priimtas galutinis sprendimas.

Prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimas iš esmės – tyrimas, kurio tikslas – nustatyti, ar prieglobsčio prašytojui turi būti suteiktas pabėgėlio statusas arba papildoma apsauga ir ar nėra priežasčių, dėl kurių pabėgėlio statusas arba papildoma apsauga nesuteikiama.

Prašymas suteikti prieglobstį – užsieniečio bet kokia forma išreikštas kreipimasis dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

Prieglobstis Lietuvos Respublikoje – Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatytais pagrindais ir tvarka užsieniečiui suteikiamas pabėgėlio statusas arba papildoma apsauga Lietuvos Respublikoje.

Prieglobsčio prašytojas – užsienietis, kuris pateikė prašymą suteikti prieglobstį ir dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas.

Teisė likti Lietuvos Respublikos teritorijoje – užsieniečiui suteikiama teisė laikinai būti Lietuvos Respublikos teritorijoje tol, kol pagal šį Įstatymą nagrinėjamas jo teisinės padėties klausimas.

Vidinio persikėlimo alternatyva – galimybė prieglobsčio prašytojui persikelti į kitą gyvenamąją vietą savo kilmės valstybės teritorijoje, kurioje jis nepatirtų visiškai pagrįstos baimės būti persekiojamas arba realaus įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 87 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų pavojaus arba turėtų galimybę naudotis valstybės, valstybę ar didelę jos teritorijos dalį valdančios grupės ar organizacijos, įskaitant tarptautines organizacijas, veiksminga ir ilgalaikio pobūdžio apsauga, kaip ji apibrėžta įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 86 straipsnio 2 dalyje, kai valstybė ar tokia grupė ar organizacija nori ir gali suteikti tokią apsaugą, o prieglobsčio prašytojas turi galimybę ją pasinaudoti, į tą valstybės teritorijos dalį jis gali saugiai ir teisėtai atvykti, taip pat pagrįstai manoma, kad jis joje įsikurs.

¹ Vadovaujantis šiais teisės aktais: Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl užsieniečių teisinės padėties“; Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 „Dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

STATISTIKA

Užsieniečių prašymai suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje ir priimti sprendimai 2018 m.

Pilietybė	Prašymai				Sprendimai						
	Pateikti pirmą kartą	Pateikti pakartotinai	Atsiimti pagal <i>Dublino III</i> reglamentą	Iš viso	Suteikti prieglobstį		Nesuteikti prieglobsčio	Nutraukti prašymo nagrinėjimą	Nenagrinėti prašymo	Perduoti asmenis pagal <i>Dublino III</i> reglamentą	Iš viso
					Pabėgėlio statusą	Papildomą apsaugą					
Afganistano	19		3	22	3	7		1			11
Armėnijos	5		3	8			9	12			21
Azerbaidžano	8		16	24	1		10				11
Baltarusijos	4	1	10	15			24	10			34
Bangladešo		1		1							
Gambijos	1			1							
Gruzijos	1		1	2			1	1			2
Irako	35		1	36		2	3	9			14
Irano	14	3		17			1			3	4
Indijos							1				1
Eritrėjos						2					2
Kamerūno			1	1							
Kazachstano			1	1			1	1			2
Kirgizijos	7	5	4	16			8	3			11
Kubos		1		1							
Moldovos	5			5							
Nigerijos	8			8				1			1
Pakistano	1			1			6				6
Rusijos	50	1	8	59	18	5	19	23	1	7	73
Sirijos	32			32	73			1			74
Šri Lankos	14			14			5	8			13
Tadžikistano	48		70	118	28	1	23	26		4	82
Tuniso							1				1
Turkijos	16		6	22	13		1			1	15
Ukrainos	9		6	15		1	18	4		6	29
Be pilietybės	2	1	1	4			1				1
Iš viso	279	10	134	423	136	18	132	100	1	21	408
Iš viso (2017 m.)	475	11	113	599	280	13	83	89	15	16	496
Iš viso (2016 m.)	345	13	67	425	181	14	87	60	4	8	354
Iš viso (2015 m.)	208	12	71	291	17	69	97	158		10	351
Iš viso (2014 m.)	339	109	48	496	24	153	106	151		13	447
Iš viso (2013 m.)	262	103	34	399	15	123	115	124		4	381

Užsieniečių, pateikusių prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, skaičius pagal pateikimo vietą 2018 m.

Prašymo pateikimo vieta	Prašymų skaičius
Pasienio kontrolės punktai arba kiti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos padaliniai, esantys teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas	308
Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centras	49
Teritorinės policijos įstaigos migracijos padaliniai	66
Iš viso	423

Užsieniečių, pateikusių prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, skaičius pagal pilietybę

<i>Pilietybė</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
Afganistano	16	16	37	55	93	86	99	31	32	17	22
Albanijos			1								
Alžyro	1										
Angolos	1										
Armėnijos	2	3	22	28	1	8	1	3	13	27	8
Azerbaidžano			4		3	4	19	16	7	6	24
Baltarusijos	15	14	13	20	19	21	16	18	12	35	15
Bangladešo			1							1	1
Be pilietybės	2	10	3	7	13	5	6		16	11	4
Benino							1				
Dramblio Kaulo Kranto					1	1					
Egipto					1	1	2				
Eritrėjos					6	2		1	1	28	
Etiopijos	3										
Gambijos											1
Gruzijos	9	76	249	229	305	121	117	48	7	10	2
Gvinėjos				1		3					
Indijos		7	1			12	8	8		1	
Irako	4	14	6	8	4	1	5	25	38	2	36
Irano	1	1	2	1			1				17
Izraelio											
JAV					2		2				
Kamerūno	6	6			1		1				1
Kazachstano		2		2	1	2	2	2	3	1	1
Kinijos	2			1	1						
Kirgizijos	2		3	30	5		5	4	9	7	16
Kongo Demokratinės Respublikos	4			2	1		2				
Kubos	8	2				1			6	3	1
Libano					2	1		5			
Liberijos			1								
Libijos				2				1			
Malio					1	1	1				
Maroko						1		1			
Meksikos							1				
Moldovos			3	2	1						5
Mongolijos					1						
Nepalo	2	2	2	4	4	3	2				
Nigerijos	2	1		1	1	3	4	1	2		8
Nigerio			1								
Pakistano	7	8	1	1	3	2	4		4	9	1
Rusijos	415	243	113	111	87	72	74	42	61	90	59
Serbijos	1		1								
Sirijos	6	7	3	2	7	12	17	6	161	225	32
Somalia	1	1	1	1							
Sudano						1					
Šri Lankos	7	18	10	3	3		1	2	1	18	14
Tadžikistano	2	2	5	5	2	1	5	7	18	53	118
Togo								1			
Tuniso										1	
Turkijos	3	1		2					6	20	22
Ukrainos	3	1	1		5	5	70	65	26	33	15
Uzbekistano	12	10	6	8	6	2	1	1	1	1	
Vietnamo	1	3	12		47	26	28	3	1		
Vokietijos							1				
Zimbabvės	2	1	1	1		1					
<i>Iš viso</i>	<i>540</i>	<i>449</i>	<i>503</i>	<i>527</i>	<i>627</i>	<i>399</i>	<i>496</i>	<i>291</i>	<i>425</i>	<i>599</i>	<i>423</i>

Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimas užsieniečiams

Metai	Suteiktas pabėgėlio statusas	Suteikta papildoma apsauga	Atmesti prašymai dėl prieglobsčio	Nutrauktas prašymo dėl prieglobsčio nagrinėjimas
1997	6	-	53	-
1998	28	-	116	108
1999	11	-	171	104
2000	15	80	113	200
2001	3	266	58	97
2002	1	287	37	55
2003	3	485	56	230
2004	12	407	50	91
2005	15	328	30	7
2006	12	385	29	16
2007	9	393	51	32
2008	14	350	49	28
2009	11	221	155	98
2010	1	110	180	209
2011	7	88	280	146
2012	13	111	335	169
2013	15	123	115	124
2014	24	153	106	151
2015	17	69	97	158
2016	181	14	87	60
2017	280	13	83	89
2018	136	18	132	100
<i>Iš viso</i>	814	3 901	2 383	2 272

Užsieniečių, kuriems 2008-2018 m. suteiktas pabėgėlio statusas Lietuvos Respublikoje, skaičius pagal pilietybę

Pilietybė	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afganistano				2	1	8	10		4	7	3
Armėnijos		2									
Azerbaidžano									8	1	1
Baltarusijos	2	1		5	2	3	1	2	1		
Be pilietybės							1	1	14	12	
Eritrėjos					4	1		1	1	16	
Etiopijos	3										
Irako		1			3				3	13	
Kazachstano							1		1		
Nigerijos										1	
Rusijos	6	6	1			2	11	9	6	3	18
Sirijos								1	134	201	73
Šri Lankos										1	
Tadžikistano	1							3	7	12	28
Turkijos									2	12	13
Ukrainos					2	1					
Uzbekistano	2	1			1					1	
<i>Iš viso</i>	14	11	1	7	13	15	24	17	181	280	136

Užsieniečių, kuriems 2008-2018 m. suteikta papildoma apsauga Lietuvos Respublikoje, skaičius pagal pilietybę

Pilietybė	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Afganistano	15	13	14	16	35	41	51	13	2		7
Baltarusijos	2	3	4	4	14	15	8		1		
Be pilietybės	3	2	1	1	3	2	2				
Dramblio Kaulo Kranto						1	1				
Egipto							1				2
Eritrėjos					2	1				10	
Etiopijos	3										
Gruzijos						1	1				
Irako	5	6	4	3		1	1	20	2	1	2
JAV						1	1				
Kamerūno	5	5									
Kirgizijos							4				
Kongo Demokratinės Respublikos	1										
Kubos	3										
Malio					1	1					
Nepalo		2	5	3	3	3	2				
Pakistano			1	1	1			1			
Rusijos	302	172	67	55	46	33	37	5	4		2
Sirijos	1	2	1	2	2	14	11	2	4		
Somalia	1	1	1	1							
Šri Lankos		8	6	1				2			
Tadžikistano				1	1	1	1				2
Ukrainos					2	3	31	26	1	2	1
Uzbekistano	6	6	4			4	1				
Vietnamo	1										
Zimbabvės	2	1	1		1	1					
<i>Iš viso</i>	350	221	110	88	111	123	153	69	14	13	18

Nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašytojų skaičius 2012-2018 m. pagal pilietybę ir lytį

Pilietybė	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.	Vyr.	Mot.
Afganistano	3				1		2		1					
Gambijos														1
Gvinėjos			1											
Indijos			1				1							
Rusijos														
Sirijos												1		
Vietnamo		1			3	1								1
Iš viso:	3	1	2		4	1	3		1			1		2
	4		2		5		3		1		1			2

Užsieniečių, perkeltų į Lietuvos Respubliką iš trečiosios valstybės, skaičius 2018 m.

Valstybė, iš kurios perkelti užsieniečiai	Perkeltų užsieniečių pilietybė	Skaičius
Turkija	Sirijos	18

Prieglobsčio prašytojai pagal amžiaus grupes 2018 m.

Pilietybė	0–13 m.		14–17 m.		18–34 m.		35–64 m.		65 m. ir vyresni		Iš viso	
	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys
Afganistano	5	5	1		2	4	3	1		1	11	11
Armėnijos	1		1		3	1	1	1			6	2
Azerbaidžano	6	2			6	4	4	2			16	8
Baltarusijos	1	2			4	2	5	1			10	5
Bangladešo					1						1	
Be pilietybės		1			1		2				3	1
Gambijos			1								1	
Gruzijos							2				2	
Irako	7	2	2	2	10	7	4	2			23	13
Irano	1	1	1	1	4	1	4	4			10	7
Kamerūno					1						1	
Kazachstano							1				1	
Kirgizijos	2		1	2	4		5	2			12	4
Kubos					1						1	
Moldovos	1		1	1		1	1				3	2
Nigerijos					3		3	2			6	2
Pakistano							1				1	
Rusijos	6	10	5		5	5	17	7	1	3	34	25
Sirijos	4	6	4	1	4	5	4	4			16	16
Šri Lankos					9	1	4				13	1
Tadžikistano	18	18	4	3	37	15	18	5			77	41
Turkijos	3	2			5	2	8	2			16	6
Ukrainos	5				1	4	4	1			10	5
<i>Iš viso</i>	60	49	21	10	101	52	91	34	1	4	274	149
	109		31		153		125		5		423	

**Lietuvos Respublikos prašymų perimti prieglobsčio prašymo nagrinėjimą kitoms valstybėms,
pagal Dublino III reglamentą atsakingoms už užsieniečio pateikto prieglobsčio prašymo
nagrinėjimą, skaičius 2018 m.**

Valstybė, kuriai pateiktas prašymas	Išsiųsta prašymų	Atsisakyta perimti	Sutikta perimti	Perduota užsieniečių
Austrija	1	1	0	0
Čekija	2	0	2	0
Graikija	6	6	0	0
Ispanija	1	0	1	0
Lenkija	1	0	1	1
Prancūzija	10	2	8	8
Švedija	4	0	4	0
Vokietija	13	2	11	11
<i>Iš viso</i>	41	11	27	20

**Kitų valstybių prašymų pagal Dublino III reglamentą perimti prieglobsčio prašymo nagrinėjimą
Lietuvos Respublikai skaičius 2018 m.**

Valstybės pavadinimas	Gauta prašymų	Atsisakyta perimti	Sutikta perimti	Neišnagrinėta	Perduota užsieniečių
Airija	1	1	0	0	0
Austrija	24	6	18	0	4
Belgija	24	4	20	0	0
Čekija	5	0	4	1	0
Danija	17	4	13	0	7
Graikija	1	1	0	0	0
Italija	40	1	39	0	0
Jungtinė Karalystė	7	5	2	0	0
Latvija	3	0	3	0	0
Lenkija	18	0	17	1	4
Lichtenšteinas	6	1	5	0	1
Liuksemburgas	2	0	2	0	1
Nyderlandai	133	3	130	0	1
Norvegija	1	0	1	0	1
Portugalija	6	0	6	0	0
Prancūzija	180	78	102	0	0
Rumunija	1	0	1	0	0
Suomija	18	3	15	0	3
Švedija	156	7	148	0	13
Šveicarija	27	2	25	0	7
Vokietija	470	94	376	0	92
<i>Iš viso</i>	1141	210	929	2	134

Lietuvos Respublikai pateiktų prašymų suteikti informaciją pagal Dublino III reglamento 34 straipsnį skaičius 2018 m.

<i>Valstybė</i>	<i>Pateikta paklausimų</i>
Austrija	5
Belgija	3
Danija	3
Graikija	1
Islandija	2
Lenkija	3
Nyderlandai	3
Norvegija	2
Prancūzija	3
Rumunija	1
Švedija	15
Šveicarija	5
Vokietija	41
<i>Iš viso</i>	<i>87</i>

Lietuvos Respublikos pateiktų prašymų suteikti informaciją pagal Dublino III reglamento 34 straipsnį skaičius 2018 m.

<i>Valstybė</i>	<i>Skaičius</i>
Austrija	1
Belgija	1
Danija	1
Italija	2
Lenkija	1
Nyderlandai	1
Prancūzija	1
Rumunija	1
Suomija	1
Švedija	3
Vokietija	11
Šveicarija	1
<i>Iš viso</i>	<i>25</i>

Prieglobsčio suteikimo Lietuvos Respublikoje rodikliai 2011–2018m.

<i>Metai</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Pateikta prašymų suteikti prieglobstį</i>	527	627	399	496	291	425	599	423
<i>Prašymo suteikti prieglobstį nenagrinėjimo iš esmės priežastys:</i>								
- saugi trečioji valstybė								
- Dublino III reglamentas	19	27	16	27	9	8	20	45
- UTPĮ 77 str. 1 d.						1		
- UTPĮ 77str. 3 d.						3	15	1
<i>Prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimas iš esmės:</i>								
<i>Teigiami sprendimai:</i>	95	124	138	176	86	195	293	154
- dėl pabėgėlio statuso	7	13	15	24	17	181	280	136
- dėl papildomos apsaugos	88	111	123	153	69	14	13	18
<i>Neigiami sprendimai dėl prieglobsčio</i>	280	335	115	106	97	87	83	132
<i>Nutrauktas prašymo nagrinėjimas</i>	146	169	121	151	158	60	89	100
<i>Prašymų likutis metų pabaigoje:</i>	174	181	127	188	109	171	278	300
Migracijos departamente	92	87	106	156	82	153	256	277
Vilniaus apygardos administraciniame teisme	62	85	13	28	25	14	12	7
Lietuvos vyriausiąjame administraciniame teisme	20	9	8	4	2	4	10	16

Prašymų pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 9 punktą (suteikta papildoma apsauga) skaičius 2018 m.

<i>Pilietybė</i>	<i>Skaičius</i>
Afganistano	1
Baltarusijos	1
Be pilietybės	1
Kubos	1
Irako	1
Rusijos Federacijos	6
Sirijos	1
Ukrainos	5
<i>Iš viso</i>	<i>17</i>